

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2018»
XIII Халықаралық ғылыми конференциясы

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ

XIII Международная научная конференция
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2018»

The XIII International Scientific Conference
for Students and Young Scientists
«SCIENCE AND EDUCATION - 2018»

12th April 2018, Astana

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2018»
атты XIII Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XIII Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2018»**

**PROCEEDINGS
of the XIII International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2018»**

2018 жыл 12 сәуір

Астана

УДК 378

ББК 74.58

Ғ 96

Ғ 96

«Ғылым және білім – 2018» атты студенттер мен жас ғалымдардың XIII Халықаралық ғылыми конференциясы = XIII Международная научная конференция студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2018» = The XIII International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2018». – Астана: <http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/>, 2018. – 7513 стр. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-997-6

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

УДК 378

ББК 74.58

ISBN 978-9965-31-997-6

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2018

Conference monologues

Преподаватель готовит для этой работы видеоматериал конференций таких, как TedEx и др. Учащиеся, просмотрев его, воспроизводят монолог, на камеру стараясь перефразировать его и дать свою точку зрения. Затем все смотрят оба варианта и анализируют его.

Subtitles writing

Студенты смотрят видео несколько раз. Дальше они пишут субтитры к данному видео.

Ежедневно на интернет просторах появляется огромное количество познавательного и интересного видео, которое поможет привнести новизну урокам английского языка. Использование видео на уроках имеет не только образовательную, но и воспитательную и духовно-просветительную цели.

Список использованных источников:

1. Алексеева М.П. Метод телекоммуникационных проектов как основа формирования межкультурной коммуникативной компетенции обучающихся //Муниципальное образование: инновации и эксперимент. – 2009. – №3
2. Ниматуллаев Ш.М. Использование информационно-коммуникативных технологий для изучения английского языка //Муниципальное образование: инновации и эксперимент. – 2009. – №6.
3. Орбелян А.И. Развитие внутренней мотивации школьников к разработке проектов на уроках английского языка // Муниципальное образование: инновации и эксперимент. – 2009. – №3
4. Бобрикова О.С. Технология формирования социолингвистической компетенции на студентов на материале аутентичных видеофильмов. // Муниципальное образование: инновации и эксперимент. – 2011. – №5

УДК 378.147:811.111

ПРОБЛЕМАЛЫҚ ОҚЫТУДЫҢ ШЕТЕЛ ТІЛІНДЕГІ РӨЛІ

Берістенова Әсия

ylar_96@mail.ru

«Шетел тілі: екі шетел тілі» кафедрасының 4 курс студенті,

Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – Г.А. Қожахметова

Қоғамды жаңғырту және мектеп білімінің мақсаттары мен міндеттерін өзгерту тұрғысында баланың жеке тұлғалық дамуы, оның ақыл-ойы, ойлау мүмкіндіктері, шығармашылық дағдылары мен ойлау элементтерін көрсету алдыңғы қатарға қойылады. Осы мақсаттарды іске асыру нақты дамуды қамтамасыз етумен байланыста болады және дамуға оқытудың тиімді жүйесінің бірі проблемалық оқыту болып табылады.

Проблемалық оқыту оқушыларды қиын жағдайда шешім табуға арналған кешенді әдіс болып табылады. Бұл әдісте топтарда жұмыс істеу арқылы бұл мәселені шешу талап етіледі (әдетте 5-тен астам). Мұғалімнің рөлі тек қана басшы және көмекші ретінде көрінеді. Бұл оқушылардың сыни білімін, проблемаларды шешуде біліктілігін, өзін-өзі басқаратын оқыту стратегияларын және топтық қатысу дағдыларын арттыратын оқу жоспары және үрдіс болады. Классикалық проблемалық оқыту мұғаліммен бірге жұмыс істейтін оқушылардың кішігірім тұрақты топтары ретінде үш мәрте кездесу сайын жаңа жағдайда анықтады. Алғашқы күні топ бір жағдайды алып, алдын-ала деректерді талдауды бастайды. Мұғалімнің көмегімен топ берілген мәселелер бойынша шешім қабылдайды және ізденіс жұмысын жүргізеді. Келесі кезеңде оқушылар мәселеге талдау жасап, қосымша ақпарат алады және ізденіс жұмыстарын жалғастырады. Үшінші кездесуде жиналған топ өздерінің білімін біріктіріп, қорытынды есеп дайындайды. Проблемалық оқытудың классикалық анықтамасы

түрлі курстар үшін түрлі тәсілдермен алмастырылады.

Сэнмез және Ли проблемалық оқытудың орта білімге қолданылатын функционалды сипаттамасын ұсынады, яғни проблемалық оқыту - студенттерді ең алдымен өздігінен немесе топтарда проблемаларды шешуге шақыратын тәсіл[1]. Проблемалық оқыту оқушыларды өзін-өзі басқаратын оқушылар ретінде дағдыларды дамытуға әкеледі.

Жоғарыда айтылғандай, проблемалық оқыту (PBL) әдетте шағын топтарда сабақ өткізуде қолданылады, мұғалім оқушыларда бірнеше салыстырмалы қарапайым мәселелермен қамтамасыз етеді және шешу жолына бағыттайды. Оқушылар проблемалық оқыту мен кейбір тәжірибелік сенімге ие болғандықтан, басшылық элементі азаяды. Бұл үрдіс оқушыларды жұмыс істеген мысалдарымен қамтамасыз етеді. Бірақ көптеген зерттеушілер бұл пікірмен келіспейді және оқушыларға шынайы проблемаларды ең басынан бастап беруді ұсынды, алайда, фасилитатор оларды алғашқы кезеңде жеткілікті материалмен қамтамасыз етуі керек. Силвер оқушыларға фактілер, идеялар, оқу мәселелері және іс-әрекет жоспарын, жетістіктерін жазу үшін «ақыл тақталарын» қолдануды ұсынады[2]. Оқушылар бұл мәселелерді талқылап, алдын-ала білімінің негізінде мәселені анықтап, гипотезаларды қалыптастыруы, оқу мақсаттарын белгілеуі және оқуды ұйымдастыруы тиіс. Шешімдерді өзара талдаған соң өз нәтижелерін бүкіл сыныпқа немесе үлкен топтарға ұсына алады. Оқушылар осы үрдістен не үйренгендері туралы ойларын ортаға салуы керек.

Савойя мен Хьюз өз оқушыларына проблемалық оқыту тәжірибесін жасақтайтын үрдіс туралы жазады[3]. Олар оқушылар үшін қолайлы проблемаларды анықтау сияқты белгілі бір іс-әрекеттерді сипаттайды. Бұл мәселені оқушылардың әлемдік контекстімен байланыстырып, шынайы мүмкіндіктері бар, пән бойынша емес, проблема бойынша тақырыпты ұйымдастырып, оқушылардың оқу тәжірибесін анықтауға және проблеманы шешуді жоспарлауға, оқу топтарын құру арқылы әріптестікті ынталандыруға және барлық оқушылар өнімді оқытудың нәтижесін көрсетуіне мүмкіндік беретіндігіне мән береді.

Проблемалық оқытуда проблема бірінші орында және оның маңызды элементі болатын нақты өмірге еліктейтін күрделі мәселелер контекстінде мазмұн енгізіледі. Керісінше, дәстүрлі және ағымдық оқыту әдістерінің көпшілігі әдетте дәрістік форматта тұжырымдамалар мен ережелерді ұсынады. Бұл көптеген заманауи сыныптардағы оқытудың стандартты әдістемесі болып табылады, өйткені оқытушылар емтиханға дайындалуды басымдықпен ұстанады.

Проблемалық оқыту сыныбында оқушылар бір-бірімен күрделі және түпнұсқалық мәселелерді шешу үшін жұмыс істегенде, олар өздерінің білімдерін арттырып қана қоймай, коммуникативтік және ойлау қабілеттерін бір-бірімен байланыстыра отырып, проблеманы шешеді. Уотсон проблемалық оқытуда студенттер сыныптастармен мазмұндық білімді дамытуға көмектесетін күрделі және түпнұсқалық проблемаларды шешуге, сондай-ақ, ақылдасуға, қарым-қатынас жасауға және өзін-өзі бағалау дағдыларына ие екендігін түсіндіреді[4]. Мәселен, сыныпта проблемалық оқыту үрдісінде нақты оқыту орын алады. Оның нәтижесі өте маңызды және оқушылар жоғарыда көрсетілген дағдыларды меңгеріп, дамытқан сайын, осы дағдыларды пәндер бойынша ұзақ мерзімді есте сақтап, болашақта қолдану мүмкіндіктері пайда болады. Проблемалық оқытуда оқушылар сыни ойлау дағдыларын дамытуға, түсінуге, үйренуге және басқа адамдармен бірлесіп жұмыс істеуге үйретіп, өз білімдерін басқарады. Бұл дағдылар мұғалімге негізделген дәстүрлі сыныпта ашық түрде дамымайды немесе пайдаланылмайды, нәтижесінде оқушылардың өздік оқуына көңіл бөлінбейді және оқушыны ақпаратпен қамтамасыз етілуіне тым көп көңіл бөлінеді.

Проблеманы шешудің міндеті оңтайлы түрде деректер жинауды қамтиды. Бұл оқушыларға кітапханадағы кітаптарды оқу және дерекқорларды бағалау сияқты әр түрлі ресурстардан көп оқуды қамтиды. Олар сондай-ақ осы саладағы мамандармен сұхбаттасуы оқушыны нақты әлемге жақындатуға мүмкіндік береді. Проблемалық оқыту әдісі есептеу техникасы саласындағы жетістіктер және интернетте қол жетімді болған кезде ыңғайлы болды. Интернеттегі ақпараттар мұғалімдерге тіл үйренудегі проблемалық оқыту әдісін қолдануды жеңілдетеді және студенттерге өз білімін бақылауға мүмкіндік береді.

Проблемалық оқыту басқа міндеттерге негізделген әдіснамадан өзгеше болады. Проблемалық оқытуда оқытушы мазмұнды үйретпейді, бірақ мәселені береді және оны қысқаша түсіндіреді. Мұғалім оқушылардың оқу үрдісін жеңілдетеді және сабақ жоспарына сәйкес тапсырманы біртіндеп енгізетін түсініктемелер береді. Оқушылар топтарға бөлінеді, бір-бірімен зерттеу тапсырмаларын талқылайды және таратады. Бұл тапсырмалар көбінесе әр түрлі ресурстардан (кітапхана, интернет) кеңінен, әрі қарқынды оқуды қамтиды. Белгілі бір уақыт өткеннен кейін, зерттеу нәтижесі немесе оқулардан жиналған деректер нақты өмірлік жағдайларға негізделген проблеманы шешу үшін жасалады және пайдаланылады. Тақырыпты мағыналы түрде меңгеруге деген қызығушылық пайда болады.

Мектеп тәжірибесінде проблемалық оқыту технологиясы негізінен жоғарғы (9-11) сыныптарда оқуға арналады. Грамматикалық материалмен жұмыс істеу кезінде проблемалық міндеттер жаңа материалды қабылдауды жақсартады және студенттерді зерттеушілердің орнына қоюға мүмкіндік береді. Студенттер әрдайым ағылшын тілінің грамматикасын меңгеруі көп уақыт алатындығына шағымданады. Сондықтан ағылшын тіліндегі шақтарды жасау жолын түсіндіргенде, алдымен проблемалық мәселелер, содан кейін берілген уақытты құрастыру алгоритмі ұсынылады.

Мәтінмен жұмыс жасағанда, топтық жұмыстарды ұсыну пайдалы. Оқушылар мәтіннің үш нұсқасы ұсынылады:

- мәтіннің кей бөліктерін жылжыту;
- сөздерді тастап кету;
- мәтіннен кейін келтірілген жеткіліксіз сөздердіен сөйлем құрастыру.

Мәтінге берілетін тапсырмаларға сын есімдерді табу, синонимдер, мәтінге жауап беру және т.б.жатады. Проблемалық тапсырмалар оқудың әртүрлі кезеңдерінде қолданылады және қолданылуы тиіс.

Бастауыш сыныптарда бақылау дағдыларын дамыту шығармашылық қиялға бағытталған іздеу және ойын түріндегі тапсырмалар қолдануға болады:

- суреттерді фигураға қосу;
- суреттердің айырмашылықтарын табу;
- картадағы жолды табу;
- компоненттердің суретін жасау т.б.

Орта мектептің оқушылары үшін жүйелеу және қорыту бойынша тапсырмалар, берілген ақпаратты түсіндіру, танымдық-іздігіру міндеттерін ұсынылады. Мысалы:

- кейіпкердің сипатын сипаттайтын мәтіндік ақпаратты таңдау;
- кестеге сәйкес тарихты жасаңыз;
- кестеде сұрақтар қою;
- оқиғалардың кезектілігін қалпына келтіру т.б.

Тілдік саладағы зерттеулердің жетіспеуіне қарамастан, проблемалық оқыту өзінің кәсіби деңгейге ие болады деуге болады; оқушыларға қиындықтарды шешумен айналысатындықтан, нақты әлемге дайындық алға тартылады:

- командада жұмыс істеу;
- тәуелсіз оқыту ;
- байланысу дағдылары;
- мәселелерді шешу дағдылары;
- пәнаралық оқыту;
- ақпаратты игеру дағдылары;
- жоғары деңгейде ойлау дағдылары.

Проблемалық оқыту әдісі бүгінгі күні түрлі салаларда және білім беру салаларында танымалдыққа ие болып келеді және болашақ мамандарды өз салаларында оқытуда өте тиімді құрал болып саналады. Оның кейбір шектеулері болса да, шетел тілдерін оқытуда пайдалану мүмкіндіктері зор. Кейбір пәндерді таза проблемалық оқыту әдісі бойынша оқытуға болады, ал шетел тілін оқыту сияқты дәріске негізделген мазмұн мен грамматика немесе орфография сияқты таза лингвистикалық механизмдерді түсіндіруді талап етеді.

Проблемалық оқыту қағидаттарына сәйкес сабақ жүргізу, сонымен қатар проблемалық оқыту тәсіліне көшу және тілде мәселені ғана емес, сол тілде сөйлейтін елмен байланысты болатын мәселені табысты шешу үшін белгілі бір лингвистикалық білімді талап етеді. Тілдерді оқытуда пайдаланылатын дәстүрлі әдістермен салыстырғанда шетел тілін оқытудағы проблемалық оқытуды талдау олардың арасында көптеген ұқсастықтар бар екенін көрсетеді. Алайда, проблемалық оқыту олардың барлығынан тек ең заманауи элементтерді алады, қазіргі әлемнің заманауи оқыту талаптарын ең қолайлы түрде біріктіреді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Barrows H.S., Problem-based learning in medicine and beyond: A brief overview, “New Directions for Teaching and Learning” 1996, 68 б.
2. Hmelo-Silver, C.E. (2004). Problem based learning: What and how students learn? Educational Psychology Review, 16, 235-266.
3. Albanese, M.A., & Mitchell, S. (1993). Problem-based learning: a review of literature on its outcomes and implementation issues. Acad Med, 68(1):52-81. Retrieved August 30, 2009.
4. Tan, O.S. (2003). Problem-based learning innovation: Using problems to power learning in the 21st century. Singapore: Thomson Learning.

УДК 378.147:811.111

ОСОБЕННОСТИ ОБУЧЕНИЯ ОБЩЕНИЮ НА РОДНОМ И ИНОСТРАННОМ ЯЗЫКЕ

Бигалиева Альбина Маликовна

bigaliyevaa@mail.ru

студентка 4-го курса специальности «Иностранный язык: два иностранных языка»

ЕНУ им. Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Научный руководитель – К.Е. Ибрагимова

Как заметила В.Риверс, «прежде чем принять какое бы то ни было решение о лучшем пути обучения языку, хорошо бы определить, что же такое язык» [1,23]. Хотелось бы начать именно с этой проблемы, ведь чтобы учить новый язык для начала необходимо понять, что он из себя представляет. Специфика иностранного языка как школьной дисциплины определяется такими факторами как, определение его как самостоятельной знаковой системы и в то же время обладает огромным количеством особенностей от родного языка в овладении им. Справедливо заметить, что иностранный язык довольно таки отличается от любой школьной дисциплины, в связи с этим ученики скептически, а иногда и отрицательно относятся к его изучению. Мы часто можем слышать от них такие фразы: «Мне языки не даются», «Все равно говорить на нем не с кем», «Слишком трудный предмет» и т.д. Что же из себя представляет этот сложный предмет?

Любой иностранный язык это исторически сложившийся продукт, в котором отражается культура, история, традиции его народа. Язык можно назвать живым существом, которое живет, развивается и изменяется вместе с его носителем. «Язык обладает также и силой обособливать и соединять народы, сам по себе придавая единый национальный характер человеческим общностям, даже когда они по своему происхождению гетерогенны» [2, 167]

Как говорил В.Гумбольдт, язык-это душа нации, в нем запечатлен весь его национальный характер. Стоит так же отметить, что язык- это главный инструмент, для обобщения и передачи опыта. Важной предметно-практической функцией языка является то, что он служит как средство общения между людьми. Эта характеристика реализует одну из его главнейших функций- коммуникативную. Методологически важная функция это развитие личности, осуществляемое путем общения и предметной деятельности ребенка со